

PROFESSOR ALGIRDAS ČIŽAS AS FAMOUS SCIENTIST AND EDUCATOR

J. Atkočiūnas

To cite this article: J. Atkočiūnas (1999) PROFESSOR ALGIRDAS ČIŽAS AS FAMOUS SCIENTIST AND EDUCATOR, *Statyba*, 5:3, 161-165, DOI: [10.1080/13921525.1999.10531456](https://doi.org/10.1080/13921525.1999.10531456)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/13921525.1999.10531456>

Published online: 26 Jul 2012.

Submit your article to this journal [↗](#)

Article views: 68

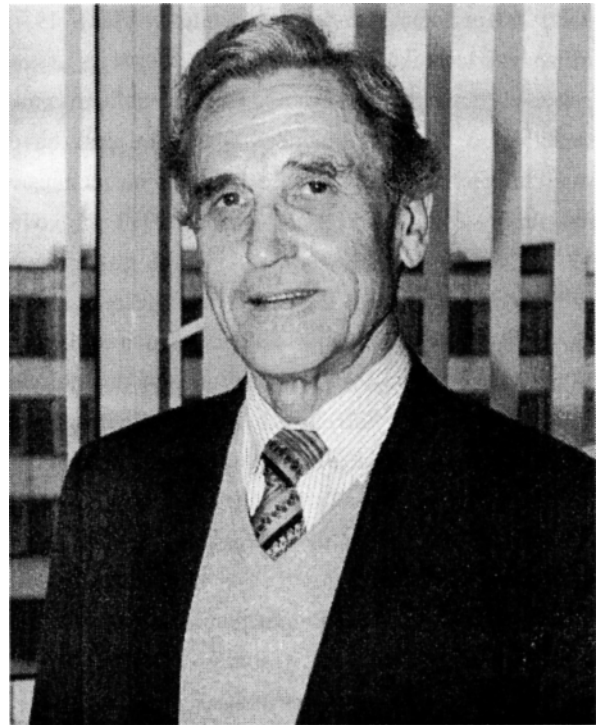

PROFESORIUS ALGIRDAS ČIŽAS – ŽYMUS MOKSLININKAS IR PEDAGOGAS

J. Atkočiūnas

Vilniaus Gedimino technikos universiteto Medžiagų atsparumo katedros profesorius, habilituotas daktaras, Švietimo ir mokslo ministerijos Studijų kokybės vertinimo centro direktorius Algirdas Čižas pasitinka garbingą 70 metų, kupiną mokslinės ir pedagoginės veiklos, jubiliejų.

Algirdas Eduardas Čižas gimė 1929 metų rugšėjo 16 d. Anykščiuose – tėvų namas stovėjo už šimto metrų nuo rašytojo A. Vienuolio sodyboje rymančios Baranausko klėtelės... Tėvai turėjo 14 ha ūkį. Tačiau Algirdo vaikystės takai išbėgioti ir Žemaitijoje: keliolika metų ūkis buvo nuomojamas, nes tėvas tarnavo Lietuvos geležinkelių policijoje (Anykščiuose, Tauragėje, Pagėgiuose, Lūšėje). Dėl patirtos tarnyboje traumos 1940 m. kovo mėn. tėvas buvo išleistas į pensiją ir vėl ėmė ūkininkauti savo žemėje. Todėl gimnaziją Algirdas 1947 metais baigė jau Anykščiuose – gavo brandos atestatą su sidabro medaliu. Sovietinė valdžia pensijos mokėjimus tėvui buvo jau nutraukusi, 1948 m. ūkis tapo kolūkio dalimi. Šiame kolūkyje tėvas iš pradžių dirbo sąskaitininku, vėliau sodininku... O sodas šliejosi prie Antano Vienuolio sodybos! Verta tai įsidėmėti – galbūt iškiliojo anykštėno asmenybė lėmė, kūrybai palankus Anykščių krašto grožis kreipė Algirdo sielą literatūros, architektūros, teatro ir apskritai meno link? Matyt, dėsninga, jog buvo nutarta studijuoti architektūrą. Deja, pavėlavo nunešti atestatą (ilgokai ministerijoje buvo sprendžiama, koks jis turėtų būti – su aukso ar sidabro raidėmis), todėl teko pasirinkti iš pradžių kelių statybą (ten buvo dar likę vietų), vėliau – pramoninę ir civilinę statybą. Studijuodamas Kauno universiteto (vėliau – Kauno politechnikos instituto) Statybos fakultete pusę laiko skyrė tenisui (II atskyris), šachmatams (II atsk.), šaškėms (I atsk.), meno saviveiklai (dramai). Antrame kurse net panūdo lygia greta pastudijuoti ir dramos studijoje prie Kauno teatro. Tačiau priėmimo komisijos pirmininko įtikintas, jog aktorystė – tai ne profesija, atsisakė savo ketinimo. Užtat abi svajones vėliau su kaupu igyvendino sūnūs – Dainius tapo architektu, Tauras – akto-

riumi. Su savo žmona Janina Algirdas irgi susipažino per sportą ir studentišką meno saviveiklą. Vedė 1952 m., jau baigdamas studijas. Kadangi žmona buvo pedagogė, jaunasis pramoninės ir civilinės statybos inžinierius nebuvo išsiųstas iš Lietuvos (grėisė paskyrimas į Alma Atą, po to – į Oriolą).

1953 metais Algirdas Čižas pradėjo dirbti Vilniuje Valstybinės politinės ir mokslinės literatūros leidyklos redaktoriumi. Teko organizuoti pirmąją techninės literatūros redakciją, būti jos vedėju. 1957–1958 m. dirbo Valstybiniame statybos ir architektūros reikalų komitete – organizavo pirmąją nuolatinę statybos parodą (įsikūrusią Šv. Mykolo bažnyčioje, joje vėliau įsteigtas Architektūros ir statybos muziejus). 1958–1964 m. dirbo Lietuvos mokslų akademijos Enciklopedijos redakcijoje – buvo enciklopedijų mokslinės redakcinės tarybos narys. Ir dabar yra rengiamos Technikos enciklopedijos vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas.

Nuo 1963 metų A. Čižo darbas jau susijęs su aukštąja mokykla, tuomet – Kauno politechnikos instituto Vilniaus filialu. Abi disertacijos, mokslo laips-

niai, pedagoginiai vardai – viskas čia, toje pačioje mokykloje, kurios vardas nuolat keitėsi – VISI, VTU, VGTU. 1964 m. įstojo į KPI aspirantūrą, parašė ir 1967 m. apgynė technikos mokslų kandidato disertaciją „Matematinio programavimo metodų taikymas tampriosioms-plastinėms sijoms ir rėmams skaičiuoti ribojant deformacijas“. Pirmą laiką baigęs aspirantūrą, iškart ėmė dirbti KPI Vilniaus filialo vyresniuoju dėstytoju, o nuo 1969 m. – docentu (jau įsteigtame Vilniaus inžineriniame statybos institute – VISI). 1974 m. apgynė technikos mokslų daktaro disertaciją „Tampriųjų-plastinių tiesiškai stiprėjančių optimalių sistemų skaičiavimo teorija ir metodai“. 1977 m. jam buvo suteiktas profesoriaus vardas, o Lietuvos nusipelnusio mokslo ir technikos veikėjo – 1979. 1993 m. kovo 17 d. Lietuvos mokslo taryba A. Čižui nostrifikavo habilituoto daktaro mokslo laipsnį ir profesoriaus vardą. 1976–1994 m. konkurso tvarka jis buvo renkamas Vilniaus inžinerinio statybos instituto bei pertvarkyto Vilniaus technikos universiteto (VTU) Medžiagų atsparumo katedros vedėju, o 1980–1987 m. buvo išrinktas dar ir Statybos fakulteto dekanu, 1989 m. VISI tarybos pirmininku, po to – Universiteto laikinosios tarybos pirmininku.

Prof. A. Čižas visada domėjosi (ir domisi!) aukštojo mokslo organizavimu ir studijų kokybės problemomis. 1989 m. jis buvo išrinktas į Sąjūdžio Seimą, vadovavo jo Švietimo komisijai, vėliau koordinavo kelių aukštąjį mokslą reglamentuojančių valstybinių dokumentų projektų rengimą. Yra Lietuvos mokslo tarybos Mokslininkų kvalifikacijos komisijos ekspertas, šios komisijos pirmininko pavaduotojas. Nuo 1995 m., vis dar tebedirbdamas Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) Medžiagų atsparumo katedros profesoriumi, pradėjo vadovauti Švietimo ir mokslo ministerijos įsteigtam Studijų kokybės vertinimo centrui. Aktyviai dalyvavo tarptautiniuose „Phare“ projektuose, skirtuose studijų kokybei gerinti ne tik Lietuvoje, bet ir kitose Rytų ir Vidurio Europos šalyse (buvo projektą vykdžiusio tarptautinio konsorciumo vadovybės grupės narys). 1998 m. koordinavo Baltosios knygos „Lietuvos aukštasis mokslas“ projekto rengimą, buvo vienas iš šio projekto autorių. Dabar – aktyvus naujojo įstatymo, reguliuosiančio aukštąjį mokslą, projekto rengimo dalyvis. Per visą pedagoginės veiklos laikotarpį rūpinosi aukštojo mokslo pedagogikos problemomis, studijų kokybe.

Prof. A. Čižas yra paskelbęs arti šimto mokslinių publikacijų konstrukcijų mechanikos, optimizacijos me-

todų ir aukštojo mokslo pedagogikos klausimais [A 1–22], [B 1–9], [C 1–6], [D 1–3]. Tačiau daugiausia – iš konstrukcijų mechanikos, ypač optimalių konstrukcijų skaičiavimo metodikos [A 1–22]. Pirmoji mokslinė šios srities publikacija „Tiesinio programavimo metodų taikymas tampriosioms ir plastinėms sistemoms skaičiuoti pagal ribines deformacijas (pagal eksploatacinę galią)“ [A 2] pasirodė Kauno politechnikos instituto Vilniaus filialo išleistame leidinyje. Taigi savo darbuose A. Čižas plačiai taikė matematinį programavimą. Deformuojamos idealiai tampriosios ir plastinės konstrukcijos optimizacijos uždavinys buvo nagrinėjamas pagal dvi formuluotes – statinę ir kinematinę. Prof. A. Čižas ėmė nagrinėti sistemas, kuriamas iš netiesiškai deformuojamų tampriųjų ir plastinių medžiagų [A 4–5], parengė tiesiškai stiprėjančių sistemų skaičiavimo ir optimizavimo metodus [A 7, 10, 11, 13], pradėjo vietoj idealaus plastinio šarnyro lenkiamame strype tirti plastines deformacijas realaus skerspjuvio strype [A 12, 15, 21]. Drauge su savo mokiniais tyrė konkrečius taikomųjų konstrukcijų mechanikos uždavinius: su A. Krutiniu – konstrukcijų ant deformuojamo pagrindo skaičiavimą, su V. Kamaičiu – baigtinių elementų metodo taikymą [A 8], su D. Džankarašviliu – iš anksto įtemptų vantinių sistemų skaičiavimą, su S. Stupaku ir J. Medzviecku – deformuojamų atramų įtaką konstrukcijai [A 18, 20], su S. Stupaku – realaus elementų asortimento naudojimą [A 22], su M. Šukšta – kartotinės-kintamosios apkrovos įtaką, su A. Komka – vamzdinių kompozitinių elementų deformavimą [A 19]. Visi profesoriaus mokiniai parengė ir apgynė daktaro disertacijas.

Prof. A. Čižas, kaip pripažintas Lietuvos konstrukcijų mechanikos specialistas, yra oponavęs nemažai disertacijų, recenzavęs daug mokslinių straipsnių ir metodinių leidinių. Aktyviai bendradarbiauta su Veimaro aukštąja architektūros mokykla (Hochschule für Architektur und Bauwesen Weimar-Universität), dabar tą bendradarbiavimą tęsia VGTU Statybinės mechanikos ir medžiagų atsparumo katedros. Kai Vilniuje vykdavo tarptautinės konferencijos „Optimizacijos ir patikimumo problemos statybinėje mechanikoje“ (1975, 1979, 1983, 1988 m.), A. Čižas buvo organizacinio ir mokslinio komitetų vienas iš vadovų. Jis yra tarptautinių konferencijų „Naujos statybinės medžiagos, konstrukcijos ir technologijos“, kurios vyksta nuo 1991 metų Vilniuje, mokslinio komiteto narys ir VGTU Statybinės mechanikos katedros kuruojamos sekcijos „Konstrukcijų optimizavimas ir nauji skaičiavimo metodai“ vie-

nas iš mokslinių vadovų. Profesorius skaitė pranešimus daugelyje tarptautinių mokslinių konferencijų (Rusijoje, Lenkijoje, Italijoje, Anglijoje, JAV ir kitur).

„Lietuvos mechanikos rinkinio“ (LMR) beveik trisdešimties metų istorija (išėjo 32 numeriai) glaudžiai susijusi su visa mechanikos mokslo raida Lietuvoje. Visą laiką prof. A. Čižas buvo LMR redakcijos kolegijos sekretorius ir aktyviausias redaktorius. Net ir tada, kai buvo reikalaujama kiekvienam mokslo darbų rinkiniui sugalvoti teminį pavadinimą, atsakomojo sekretoriaus A. Čižo pastangomis LMR serija nenutrūko. Daugelis Lietuvos mokslininkų buvo nuolatiniai LMR autoriai, jie aprėpė įvairias mechanikos tyrimų šakas. Leidinys spausdinamas rusų kalba su lietuviškomis ir angliškoms santraukomis. 1994 m. anglų kalba išleistas rinkinys (Nr. 33) jau rodė naują Lietuvos mokslininkų darbo kryptį. Tačiau Lietuvos mokslo tarybai reorganizavus mokslinių žurnalų leidybą, „Lietuvos mechanikos rinkinys“ nustojo ejęs. Dabar mechanikos krypties mokslinių tyrimų rezultatai skelbiami žurnaluose „Statyba“ ir „Mechanika“. Prof. A. Čižas yra šių žurnalų redakcijų kolegijų narys. Jis yra aktyvus mokslo bei technikos terminologijos tvarkytojas [D 1–3], Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo narys.

Ilgametis Medžiagų atsparumo katedros vadovas prof. A. Čižas vadovavo ir medžiagų atsparumo (medžiagų mechanikos) dėstymo metodikos tobulinimo darbams. Prof. A. Čižas – Lietuvos aukštųjų mokyklų studentišκών medžiagų atsparumo olimpiadų įkvėpėjas ir organizatorius. Kasmet jis sukuria vis naujas užduotis šioms olimpiadoms ir džiaugiasi, kad vis atsiranda studentų, sugebančių sėkmingai išspręsti net ir sudėtingus uždavinius. Profesoriumi itin mažai, jog tarp geriausių medžiagų atsparumo mokovų dažniausiai yra būtent VGTU atstovai.

Nėra paprasta vienu metu būti ir geru mokslininku, ir pavyzdingu pedagogu, tačiau prof. A. Čižui tai pavyksta. Įdomios ir studentų mėgstamos yra jo lietuvių ir anglų kalbomis skaitomos konstrukcijų mechanikos paskaitos. Nelengvai išmokstamą medžiagų atsparumo discipliną jis išaiškina vaizdžiai, suprantamai. Tiesa, kartais egzaminų metu būna griežtokas, nemėgsta nusirašinėjančių (jo nuomone, studentas turi būti sąžiningas, mąstantis ir linksmas – tikras savianalizės idealas!). Pas profesorių iš pirmo karto mažai kas išlaiko egzaminą. Juokaujame: ką gi, taip ir turi būti, juk prof. A. Čižas – Studijų kokybės vertinimo centro direktorius!

Naujas mokslines idėjas prof. A. Čižas perteikia studentams, magistrantams, būsimiesiems inžinieriams [C 2, 5, 6]. Apskritai knygas A. Čižas pradėjo rašyti gana anksti. Pirmoji jo knyga „Šriftai ir jų naudojimas brėžiniuose, plakatuose, sienlaikraščiuose“ (su K. Dockumi) išleista 1958). Kiek vėliau – „Aiškinamasis tekstilės terminų žodynas“ (su A. Jurevičiumi, 1962, 1 d.). Keliolika knygų (daugiausia – tai techninė literatūra) išversta iš rusų kalbos. Net ir mėgstamas laisvalaikio užsiėmimas – mokslinės ir techninės mokslo populiarinimo literatūros vertimas ir redagavimas. Profesoriaus lentynoje – daugybė jo redaguotų knygų. Jam teko redaguoti ir savo buvusių profesorių vadovėlius (A. Rozenbliumo „Mūrinės konstrukcijos“, 1956; J. Mikucko „Statybos pagrindai“, 1957) ir žinomų architektų A. Spelskio bei J. Baršausko monografijas.

Visuomet galėjai ir gali kreiptis į prof. A. Čižą patarimų, paramos, rengdamas straipsnį ar redaguodamas disertaciją. „Man gera, kai pajuntu, kad kam nors kitam gera padariau“, – kartais prasitaria profesorius. Tai optimistas, tikintis šviesia žmogaus prigimtimi, nesenančiais moralės dėsniais. Net ir tada, kai lieka nesuprastas... Gal tyrieji Šventosios vandenys Algirdo sieloje nuskaidrino svarbiausius jo gyvenime kelrodžius žodžius: Lietuva, Pažinimas, Kūryba, Šeima...

Visiems mums malonu, jog pasiekęs gyvenimo brandą prof. A. Čižas išliko aktyvus daugelyje gyvenimo sričių. Linkime Jubiliatui Algirdui Čižui geros sveikatos, kūrybinės sėkmės ir laimės.

Svarbiausios A. Čižo publikacijos

A – MECHANIKA, OPTIMIZACIJA

1. А. Чижас. Методы решения упруго-пластических одномерных систем // Строительная механика: Докл. XV научн.-техн. конф. Вильнюс, 1965, с. 5-24.
2. А. Чижас. Применение методов линейного программирования при расчете упруго-пластических систем по предельным деформациям (по эксплуатационной способности) // Строительная механика: Докл. XVI научн.-техн. конф. Каун. политехн. ин-та. Вильнюс, 1966, с. 24-41.
3. А. Чижас. Математическая модель задачи расчета предварительно напряженных упруго-пластических стержневых систем // Литовский механический сборник, 1968, № 1(2), с. 90-99.
4. А. Чижас. Расчет стержневой системы при нелинейном законе деформирования // Литовский механический сборник. 1970, № 1(6), с. 107-121.
5. А. Чижас, П. Баублис. Реализация на ЭВМ расчета изгибаемых стержневых систем при нелинейном законе деформирования стержней // Литовский механический сборник, 1971, № 1(8), с. 105-110.

6. А. Чижас. К решению некоторого класса нелинейных задач стохастического программирования в жесткой постановке // Литовский механический сборник, 1972, № 1(10), с. 15-20.
  7. А. Чижас. К расчету упруго-пластических упрочняющихся одномерных систем // Строительная механика и расчет сооружений, 1973, № 2, с. 16-20.
  8. А. Чижас, В. Камайтис. Метод равновесных конечных элементов в задачах строительной механики // Литовский механический сборник, 1973, № 1(12), с. 105-114.
  9. А. Чижас. Учет местной разгрузки пластических зон в расчетах пластических систем // Литовский механический сборник, 1973, № 1(12), с. 115-119.
  10. А. Чижас. Аппроксимация закона развития пластической деформации при упрочняющемся материале // Литовский механический сборник, 1974, № 1-2 (14-15), с. 77-81.
  11. A. Čižas. On Optimal Design of Strainhardening Structures // IUTAM, Optimization in Structural Design, Symposium Warsaw. Springer-Verlag, Berlin Heidelberg New-York, 1975, p. 555-563.
  12. А. Чижас. Алгоритм расчета изгибаемой стержневой упруго-пластической системы с учетом реальной формы сечения // Литовский механический сборник, 1976, № 1(16), с. 104-113.
  13. А. Чижас. Математическая модель задачи проектного расчета оптимальной трехслойной изгибаемой пластинки с линейно упрочняющимися внешними слоями // Wissenschaftliche Zeitschrift der Hochschule für Architektur und Bauwesen, 23, H. 3. Weimar, 1976, S. 230-232.
  14. А. Чижас, Д. Г. Джанкарашвили. Алгоритм решения задачи расчета предварительно напряженной вантовой системы с одним узлом за пределом упругости // Литовский механический сборник, 1977, № 2 (18), с. 75-85.
  15. А. Чижас. Алгоритм дискретного программирования для оптимизации стержневых систем при заданном ассортименте стержней // VIII Internationaler Kongress über Anwendungen der Mathematik in den Ingenieurwissenschaften. Berichte, 1. Weimar, 1978, S. 171-176.
  16. А. Чижас. Жесткостные ограничения в упругопластическом расчете при повторно-переменном воздействии и линейном напряженном состоянии // Литовский механический сборник, 1978, № 19, с. 24-33.
  17. А. Чижас. Билинейная аппроксимация законов поведения податливых опор деформируемых твердых тел // Литовский механический сборник, 1980, № 21, с. 20-24.
  18. А. Чижас, С. И. Ступак. Влияние характера податливости опор на напряженно-деформированное состояние и оптимальность стержневой системы // Изв. вузов. Строительство и архитектура, 1982, № 7, с. 39-42.
  19. А. П. Чижас. Определение деформированного состояния упруго-пластического стержня кольцевого сечения // Литовский механический сборник, 1983, № 25, с. 47-58.
  20. Ю. И. Медзвецкас, А. П. Чижас. Определение оптимальной податливости опор неразрезной упругой балки // Литовский механический сборник. Исследования прочности и динамики конструкций. 1986, № 28, с. 72-81.
  21. A. Čižas. Behaviour of beams with spreads of plastic strains // Lithuanian Journal of Computational Mechanics, Vol. 33, 1994, p. 92-98.
  22. A. Čižas, S. Stupak. Optimal discrete design of elastoplastic structures // Discrete Structural Optimization. Springer-Verlag, 1994, p. 200-208.
- B – AUKŠTASIS MOKSLAS**
1. A. Čižas. Darbo apskaita ir jo vertinimas aukštojoje mokykloje // Mokslas ir technika, 1979, Nr. 9, p. 34-35.
  2. A. Čižas. Aukštos kvalifikacijos specialistų rengimas Lietuvos ateičiai // Mokslinės konferencijos „Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno universitetas“, įvykusios Kaune 1989 m. balandžio 26-28 d., medžiaga. Kaunas, 1989, p. 7-9.
  3. A. Čižas. Aukštasis mokslas pertvarkant švietimą // Tautinė mokykla, 1989, Nr. 9, p. 4-6.
  4. A. Čižas. Lithuanian steps towards the Baltic family of universities // Abstracts of the Conference „Baltic Family“. Kaunas, 1990, p. 43-44.
  5. A. Čižas. New Universities in Lithuania and their problems // New universities and regional context Acta universitatis upsaliensis, Uppsala Studies in Education 56, Uppsala, 1994, p. 199-204.
  6. A. Čižas. Lithuania // Multilingual Lexicon of Higher Education, Vol. 2. K. G. Saur, München, 1996, p. 127-143.
  7. A. Čižas. Quality assessment in smaller countries: problems and Lithuanian approach // Higher Education Management. March 1997, Vol. 9, No 1, p. 43-48.
  8. A. Čižas. Quality Assessment of Lithuanian Higher education // Global J. of Engineering education, Australia, 1997, Vol. 1, No 3, p. 281-284.
  9. A. Čižas. Studijų programų kokybės vertinimo strategija // Konferencijos „Lietuvos mokslas ir pramonė XXI amžiaus technologijas pasitinkant“, įvykusios 1999 m. Kaune, medžiaga. Kaunas: Technologija, 1999, p. 88-91.
- C – MEDŽIAGŲ ATSPARUMO METODIKA**
1. A. Čižas. Tempimo-gniuždyimo uždavinių sprendimas. Metodikos nurodymai / VISI. Vilnius, 1974. 48 p.
  2. A. Čižas, V. Viršilas, J. Žekevičius. Aiškinamasis medžiagų atsparumo uždavinynas. Vilnius: Mokslas, 1985. 279 p.
  3. А. Чижас, К. Виславичюс. Применение ЭВМ для совершенствования организации учебного процесса в курсе «Сопротивление материалов» // Некоторые методические вопросы интенсификации учебного процесса в вузе. Вильнюс, 1986, с. 48-53.
  4. A. Čižas. Inžinerinio mąstymo įgūdžiai ir bendrosios technikos disciplinos // Pedagogika, T. 22. Aukštosios technikos mokyklos pedagogikos problemos. Vilnius: Mokslas, 1987, p. 26-35.
  5. A. Čižas. Tempimas ir gniuždyimas. Paskaitų ciklas. Vilnius, 1989. 51 p.
  6. A. Čižas. Medžiagų atsparumas (Konstrukcijų elementų mechanika). Vilnius: Technika, 1993. 424 p.

D – TERMINOLOGIJA, KALBA

1. A. Čižas. Sistemingai tvarkyti techninę terminologiją // Mokslas ir technika. 1958. Nr. 6-7, p. 49-50.
2. A. Čižas, A. Jurevičius. Aiškinamasis tekstilės terminų žodynas. V.: Resp. moksl.-techn. inform. ir propagandos inst., 1962. 99 p.
3. A. Čižas. Tebūnie išklaudyta ir kita pusė: Atsiliepimas į V. Būdos str. „Inžinierius ir kalba“ // Inžinerija, 1975.

Įteikta 1999 06 28

PROFESSOR ALGIRDAS ČIŽAS AS FAMOUS SCIENTIST AND EDUCATOR

J. Atkočiūnas

S u m m a r y

Algirdas Eduardas Čižas is Professor of the Department of Strength of Materials, Director of the Lithuanian Centre for Quality Assessment in Higher Education.

Prof A.Čižas was born on September 16, 1929 in a picturesque Lithuanian locality, Anykščiai. In 1952 he graduated from Kaunas Polytechnic Institute (Faculty of Civil Engineering). In 1953-57 editor and head of the Division of Technical Literature in a publishing house in Vilnius, in 1959-64 editor of Lithuanian encyclopedias. In 1967 a Doctoral student, then teacher, Associated Professor, since 1977 full Professor at the Vilnius Civil Engineering Institute (later Vilnius Technical University). In 1980-87 Dean of Civil Engineering Faculty, since 1995 Director of the Centre for Quality. More than 100 scientific publications on higher education problems and structural mechanics, optimisation methods. A.Čižas has introduced restrictions of stiffness, influence of a cross-sectional shape and a strain-hardening factor into optimisation theory of structural mechanics. The first paper “Application of mathematical programming methods for analysis of elastic-plastic structures

with restricted deformation” (in Russian) was published in “Statybinė mechanika” (Structural mechanics) issued by the Kaunas Polytechnic Institute in 1966. A.Čižas reported his research results at international conferences in Russia, Poland, Italy, United Kingdom, USA, etc.

More than 25 years of publishing “Lithuanian Proceedings in Mechanics” (“Lietuvos mechanikos rinkinys”) (1968-94) are related to the development of Lithuanian research in mechanics. During the whole period A.Čižas was a managing editor of the journal. All the papers in volumes 1-32 of the LPM were published in Russian with Lithuanian and English summaries. After integration of the journals, results of research on mechanics are published in “Mechanika” (Mechanics) and “Statyba” (Civil Engineering). A.Čižas is a member of editorial boards of both journals, an author of the textbook “Strength of Materials. Mechanics of Structural Members” (1993, in Lithuanian), a co-author of the textbook “Problems on Strength of Materials with Comments” (1985). He has translated (from Russian into Lithuanian) more than ten books.

Prof A.Čižas is a coordinator of drafting several legislative acts for higher education. Member of the Seimas of Sąjūdis (1988-90), member of the Lithuanian State Language Committee at the Seimas of the Republic of Lithuania, expert of Science Council of Lithuania.

Juozas ATKOČIŪNAS. Doctor Habil, Professor. Head of the Dept of Structural Mechanics, Vilnius Gediminas Technical University (VGTU). Saulėtekio al. 11, 2040 Vilnius, Lithuania. E-mail: Juozas.Atkociunas @st.vtu.lt

Civil engineer, 1967. Dr Eng (structural mechanics, 1973) Dr Habil (mechanics, 1996). Research interests: structural and computational mechanics, applied mathematical programming, analysis and optimisation of dissipative structures under repeated-variable loading.